

De jonge leeuwen

Irwin Shaw

De jonge leeuwen

Vertaling Apie Prins

Nieuw Amsterdam *Uitgevers*

Voor mijn vrouw

Eerste druk 1949
Vierentwintigste druk 2015

Oorspronkelijke titel *The Young Lions*. Random House, New York

© 1948 Irwin Shaw

© 1949 oorspronkelijke Nederlandse vertaling erven Apie Prins

© 2015 bewerking Nederlandse vertaling Jan-Jaap Spies /

Nieuw Amsterdam *Uitgevers*

De dichtregels van *Hamlet* van William Shakespeare op pagina 397-400
zijn afkomstig uit de vertaling door Gerrit Komrij: *Hamlet*.

Bert Bakker, Amsterdam, 1989

Omslagontwerp Annemarie van Pruysen, www.amvp.nl

Foto omslag © Stephen Mulcahey / Arcangel Images

NUR 302

ISBN 978 90 468 1849 7

www.nieuwamsterdam.nl/irwinshaw

Ziet, Ik (wil) aan u,
spreekt de Heere der heirscharen, en
Ik zal hare wagenen
in rook verbranden, en het zwaard
zal uw jonge leeuwen verteren,
en Ik zal uwen roof
uitroeien van de aarde,
en de stem uwer gezanten
zal niet meer gehoord worden.

Nahum 2:13

Eén

Het stadje blonk in het schemerdonker van de sneeuw als een kerst-etalage, met die feestverlichting van de piepkleine lampjes van het elektrische spoor aan de voet van de witte helling midden in de bergen van Tirol in hun wintervacht. Skiërs en inwoners groetten elkaar in hun schitterende kleren onder het voorbijgaan in de met sneeuw gedrapeerde straten met een brede glimlach op de lippen en aan de ramen en deuren van de wit-en-bruine huizen hingen dennenkransen, want het was Oudejaarsavond en straks werd 1938 verwachtingsvol ingeluid.

Margaret Freemantle luisterde naar het kraken van haar skischoenen op de samengepakte sneeuw terwijl ze de heuvel op ging. Het pure schemerlicht en het zingen van kinderen ergens beneden in het dorp deden haar glimlachen. In Wenen had het geregend toen ze 's morgens was weggegaan, en hadden alle mensen haast en liepen met sombere gezichten rond alsof ze zich bekocht voelden, zoals mensen in grote steden vaak doen als het regent. De zich steeds hoger verheffende bergen en de heldere hemel en de voortreffelijke sneeuw, de sportieve sfeer en de knusse gemoedelijkheid van het dorp kwamen haar voor als een persoonlijk geschenk aan haar, omdat ze jong en knap en met vakantie was.

Terwijl ze tegen de losse sneeuw op haar pad schopte had ze een prettig gevoel van ontspanning en loomheid in haar benen. De twee kersenbrandewijntjes die ze 's middags na het skiën had gedronken, hadden haar een gevoel van warmte in haar keel gegeven en ze merkte hoe de warmte zich onder haar dubbele trui in fijne tintelende uitloperijtjes vertakte tot in haar schouders en armen.

'Dort oben am Berge,' zongen de kinderen, *'da wettet der Wind,'* en hun stemmen klonken helder en drongen ver door in de ijle lucht.

'Da sitzt Maria,' neuriede Margaret, *'und wieget ihr Kind.'* Haar Duits was gebrekkig en onder het zingen genoot ze niet alleen van de melodie en de tedere woorden, maar was ze ook opgetogen dat ze zomaar Duits durfde te zingen.

Margaret was lang en slank en had een smal gezicht. Ze had groene

ogen en haar neus was bespikkeld met wat Joseph Amerikaanse zomer-sproeten noemde. Ze verwachtte Joseph de volgende morgen met de eerste trein en ze moest grijnzen bij de gedachte aan hem.

Bij de deur van haar hotel stond ze even stil en wierp een laatste blik op de torenende majestueuze bergen en de flikkerende lichtjes. Ze zoog de lucht van de schemeravond diep in. Toen deed ze de deur open en ging naar binnen.

De hal van het kleine hotel, tevens dienend als ontvangkamer, was fleurig versierd met hulst en dennengroen en er hing een zoete geur van koeken, vet in de boter gebakken. Het was een eenvoudige kamer met zware meubels van eikenhout en leer en met de kraakzindelijkheid die je zo vaak aantreft in bergdorpen en die daaraan even wezenlijk en onafscheidelijk verbonden is als de tafels en stoelen.

Frau Langermann liep door de kamer en droeg voorzichtig een reus-achtige kristallen punchbowl, en haar ronde gezicht, dat bloosde als een kers, was samengeknepen van de inspanning. Toen ze Margaret zag bleef ze staan en zette met een stralend gezicht de punchbowl op een tafel.

‘Goedenavond,’ zei ze in haar zachte Duits. ‘Hoe ging het skiën?’

‘Geweldig,’ zei Margaret.

‘Ik hoop dat u niet te moe bent geworden.’ Om haar ooghoeken speelde een slim lachje. ‘We hebben hier vanavond namelijk een feestje. Met dansen. Een heleboel jongemannen. Daar moet je niet te moe voor zijn.’

Margaret lachte. ‘O, ik kan wel dansen. Als ze me tenminste leren hoe.’

Frau Langermann maakte een gebaar van geringschatting met haar handen. ‘Maakt u zich maar geen zorgen. Ze dansen alle stijlen. Ze zullen weg van u zijn.’ Ze bekeek Margaret tersluiks met kritische blik. ‘U bent natuurlijk een beetje mager, maar dat is tegenwoordig in de mode. Amerikaanse films, begrijpt u wel? Op het laatst zullen alleen maar vrouwen met tbc nog populair zijn.’ Ze grijnsde en nam de punchbowl weer op. Haar blozende en ietwat verhitte gezicht stond zo vrolijk en gastvrij als een openhaardvuurtje. Toen stapte ze naar de keuken. Onder het gaan zei ze: ‘Pas op mijn zoon Frederick; die is stapelgek op de meisjes!’ Ze grinnikte en ging de keuken binnen.

Margaret snoof met wellust de plotselinge sterke geur van kruiden en boter op die uit de keuken kwam. Neuriënd ging ze de trap op naar haar kamer.

Het feestje begon heel rustig. De ouderen zaten een beetje opgeprikt in de hoeken. De jongemannen schoolden ongedurig samen in groepjes, die telkens weer uit elkaar vielen. Ze dronken met ernstige gezichten zo

nu en dan wat van de sterk gekruide punch. De meisjes, over het algemeen breed gebouwd en met sterke armen, voelden zich niet helemaal op hun gemak en onwennig in hun mooie feestkleding met al die tiere-lantijntjes. Er was een harmonicaspeler, maar toen hij twee nummers had gespeeld, waarop niemand danste, posteerde hij zich met een somber gezicht bij de punchbowl en zette de grammofoon met Amerikaanse platen aan.

De meeste gasten waren stadsmensen, boeren, kooplui, familie van de Langermanns en ze waren allemaal donker roodbruin gebrand door de bergzon. Ze zagen er stevig uit en je zou haast zeggen onsterfelijk, zelfs in hun lompe kleren, alsof geen kiem van ziekte of verval enig vat had op dat hechte, in de bergen getogen mensenvlees en alsof er onder die gloeiende huid geen plaats was voor de voorbodes van de dood. De meeste stadsmensen die een plaatsje gevonden hadden in de weinige kamers van de herberg hadden beleefd een glas punch gedronken en waren toen vertrokken naar vrolijker feestjes in de grote hotels. Ten slotte was Margaret de enig overgebleven niet-dorpsbewoonster. Ze dronk niet veel en had besloten vroeg naar bed te gaan en goed uit te slapen, omdat de trein van Joseph om half negen aankwam. Ze wou fris en uitgerust zijn als ze hem afhaalde. Naarmate de avond verstreek werd de stemming vrolijker. Margaret danste met bijna alle jongemannen, walsen en Amerikaanse foxtrots. Zo tegen elf uur, toen het warm en rumoerig was geworden in het zaaltje, toen de derde punchbowl was binnengebracht en de gezichten van de gasten hun schuwe uiterlijk van zwijgzame, in de buitenlucht levende, gezonde mensen verloren hadden en een binnenkamerglans kregen, begon Margaret Frederick de rumba te leren. De anderen stonden eromheen en keken toe en klaptten toen ze klaar was, en vader Langermann stond erop dat ze met hem zou dansen. Hij was een oude man met een ronde, gedrongen gestalte en een roze kaal hoofd, en hij zweette overvloedig terwijl zij bezig was hem in haar middelmatige Duits, tussen twee lachbuien in, in te wijden in de geheimen van de bewegingen tegen de maat in en het subtiele Caraïbische ritme.

‘Allemachtig,’ zei de oude man, toen de plaat ophield. ‘Ik heb mijn leven vergooid in die bergen.’ Margaret lachte en boog zich voorover en gaf hem een kus. De gasten, die dicht om hen heen stonden op de gladgewreven dansvloer, applaudisseerden luidruchtig en Frederick grijnsde en stapte op haar toe en stak zijn vinger op. ‘Juf,’ zei hij, ‘daar ben ik weer.’

Ze zetten de plaat weer op en lieten Margaret nog een glas punch drinken voordat ze begonnen. Frederick was erg lomp en zijn voeten

plakten aan de grond, maar zijn sterke armen om haar heen gaven haar een prettig en warm gevoel van veiligheid onder het rondtollen.

De rumba was afgelopen en de harmonicaspeler, die inmiddels een stuk of twaalf glazen punch naar binnen geslagen had, begon te spelen. Hij zong erbij en een voor een gingen de anderen meezingen en om hem heen staan in het schijnsel van het haardvuur, terwijl hun stemmen en de machtige, aanzwellende tonen van de harmonica opstegen in het zaaltje met de hoge balken. Margaret stond met Fredericks arm om haar middel zachtjes, bijna in zichzelf, met een hoogrode kleur mee te zingen en ze bedacht hoe aardig en hartelijk deze mensen waren, hoe vriendelijk en kinderlijk, hoe goed voor onbekenden, zoals ze daar het nieuwe jaar stonden in te zingen en hun ruwe stemmen van buitenmensen heel gevoelig inhielden telkens wanneer de zoetklinkende muziek dit nodig maakte.

‘*Röslein, Röslein, Röslein rot... Röslein auf der Heide*,’ zongen ze, en de stem van de oude Langermann klonk boven het koor uit als het geloei van een stier en bespottelijk klaaglijk, en Margaret zong met hen mee. Ze keek naar de zingende gezichten aan de andere kant van de haard. Er was er maar één die niet meezong.

Christian Diestl was een lange slanke jongeman met een ernstige en afwezige blik. Hij had kort zwart haar en was donker verbrand; zijn ogen waren licht en bijna goudkleurig met de gele plekjes die men ook in dierenogen aantreft. Margaret had hem op de hellingen gezien, waar hij met een ernstig gezicht beginners les gaf in het skiën, en ze was een ogenblik jaloers geweest op hem om de lange sporen die hij door de sneeuw trok. Nu stond hij wat achteraf en hield zich afzijdig, met een open wit overhemd, dat fel afstak tegen zijn donkere huid, en hield kalmpjes een glas in zijn hand terwijl hij de zangers met een beschouwende, afwezige blik opnam.

Margaret ving zijn blik op. Ze glimlachte tegen hem. ‘Zingen,’ zei ze.

Hij glimlachte ernstig terug en hief zijn glas op. Ze zag dat hij gedwee begon mee te zingen, hoewel ze door de algemene verwarring van de stemmen niet kon uitmaken hoe zijn stem klonk.

Het feest was nu door het late tijdstip en het naderen van het nieuwe jaar en onder de invloed van de sterke punch minder braaf geworden. In donkere hoeken van het zaaltje stonden paartjes elkaar te kussen en te betasten, de stemmen werden luider en vertrouwelijker en Margaret kon de woorden van de liedjes moeilijker volgen en begrijpen, want ze zaten vol dialect en dubbelzinnigheden, die de oude vrouwen aan het giechelen maakten en waar de mannen om brulden van het lachen.

Toen, het was vlak voor middernacht, ging de oude Langermann op een stoel staan, riep om stilte, gaf de harmonicaspeler een seintje en zei met het air van een lichtelijk aangeschoten redenaar: 'Als veteraan van het Westelijk Front, driemaal gewond tussen 1915 en '18, verzoek ik iedereen mee te zingen.' Hij stak zijn hand op tegen de harmonicaspeler en begon *Deutschland, Deutschland über Alles* te zingen. Dat was de eerste keer dat Margaret het Duitse volkslied in Oostenrijk had horen zingen, maar ze had het al op haar vijfde jaar van een dienstmeisje geleerd. Ze herinnerde zich de woorden nog en zong ze mee in haar dronken stemming – ze was immers intelligent en internationaal. Frederick drukte haar nog meer tegen zich aan en kuste haar op haar voorhoofd uit verrukking omdat ze de woorden kende, en de oude Langermann, die nog steeds op zijn stoel stond, stelde een dronk in: 'Op Amerika. Op de jongedames van Amerika!' Margaret leegde haar glas en maakte een buiging. 'Sta mij toe,' zei ze op formele toon, 'uit naam van de jongedames van Amerika te zeggen dat het mij een waar genoegen is.'

Frederick kuste haar achter in haar nek, maar voordat ze tijd had om te bedenken wat ze daartegen zou doen, zette de harmonicaspeler weer in en begon met galmende primitieve akkoorden en allemaal zongen ze op scherpe en triomfantelijke toon het refrein mee. Een ogenblik wist Margaret niet wat ze zongen. Ze had het lied pas een- of tweemaal eerder gehoord, in Wenen, een paar stukken eruit, en door het gebrul van die dronken mannen kon ze niet goed wijs worden uit de lastige Duitse woorden.

Frederick stond stijf overeind naast haar, met zijn arm krampachtig om haar heen, en ze voelde hoe zijn spieren zich spannen en hij opgezweept werd door het lied. Ze concentreerde al haar aandacht op hem en eindelijk herkende ze de woorden.

'*Die Fahne hoch, die Reihen dicht geschlossen*,' zong hij, terwijl de pezen aan zijn hals opzwellen, '*S.A. marschiert mit ruhig festem Schritt. Kameraden die Rotfront und Reaktion erschossen*.'

Margaret luisterde en alle uitdrukking verdween van haar gezicht. Ze sloot de ogen en voelde zich slap en half verstikt door de schurende muziek en ze probeerde zich los te maken van Frederick. Maar hij hield haar met zijn arm omklemd en ze bleef zo maar staan en luisterde. Toen ze haar ogen opendeed, keek ze naar de overkant waar de skileraar stond. Hij zong niet mee, maar sloeg haar gade en in zijn blik zat iets van verontrusting en begrip.

De stemmen klonken alsmaar luider, vol dreiging en donder, en barstten toen los aan het eind van het Horst-Wessel-Lied. De mannen stonden

rechttop, trots en vervaarlijk en hun ogen schoten vuur, en de vrouwen vielen in en zongen als nonnen in een opera, op de knieën voor een operagod. Slechts Margaret en de donkere jongeman met de gele plekjes in zijn ogen zwegen toen het slot *'Marschieren im Geist in unseren Reihen mit'* door het zaaltje klonk.

Margaret begon te huilen, stil voor zich uit, futloos, en ze schaamde zich voor haar eigen slapheid in de omknelling van Fredericks armen, toen de dorpsklokken begonnen te luiden en de echo's van het ijle, blijde geklep in de winternacht tegen de bergen weerklonken.

De oude heer Langermann, die nu zo rood was als een biet, terwijl het zweet van zijn ronde kale knikker droop en zijn ogen glinsterden zoals ze dat misschien in 1915 hadden gedaan, toen hij pas aan het Westelijk Front kwam, hief zijn glas op. 'Op de Führer,' zei hij met een zware, religieuze stem.

'Op de Führer!' De glazen flonkerden in het licht van het haardvuur en de monden dronken gretig het heilige bloed.

'Veel heil en zegen in het nieuwe jaar! Gelukkig nieuwjaar! God zegene je in het nieuwe jaar!' De hooggestemde vaderlandslievende betovering was verbroken en de gasten lachten en schudden elkaar de hand en klopten elkaar op de rug en kusten elkaar als goede kennissen en helemaal niet krijgshaftig.

Frederick draaide Margaret om en wou haar kussen, maar ze ontglipte hem. De tranen werden snikken en ze rukte zich los. Ze holde de trap op naar haar kamer.

'Amerikaanse meisjes,' hoorde ze Frederick zeggen. 'Ze denken dat ze kunnen drinken.'

De tranen hielden langzaam op. Margaret voelde zich slap en dwaas en probeerde de tranen te negeren. Ze begon heel systematisch haar tanden te poetsen, haar haar op te steken en haar rode ogen met koud water te deppen om de volgende morgen, wanneer Joseph kwam, weer fris te zijn en er zo goed mogelijk uit te zien.

Ze kleedde zich uit in de helderwit gekalkte kamer, met de peinzende bruinhouten Christusfiguur boven het bed. Ze deed het licht uit, zette het raam open en kroop in het grote bed, terwijl de wind en het maanlicht van de felwitte, donzige bergen binnenstroomden. Ze rilde een paar maal onder de kille lakens, maar kreeg het direct warm onder het veren dekbed. Het beddengoed rook net als de nieuwe was in het huis van haar grootmoeder, toen ze nog een kind was, en de stijve gordijnen maakten een ritselend geluid tegen het kozijn. De harmonicaspeler beneden

speelde nu zachtjes weemoedige liedjes over herfst, liefde en afscheid en de klanken waren, met al die deuren ertussen, gedempt en hartverscheurend. Om akelig van te worden. Het duurde niet lang of ze viel in slaap, haar gezicht ernstig en vredig, kinderlijk en onbeschat in de koude lucht boven de spreij.

Dromen waren dikwijls zo. Een hand die zachtjes over je vel streek. Een donker onbestemd lichaam naast je, een vreemde, onpersoonlijke adem tegen je wang, een sterke arm, die je omvatte, en drukte...

Toen werd Margaret wakker.

‘Stil,’ zei de man in het Duits, ‘ik zal je niets doen.’

Hij heeft cognac gedronken, dacht Margaret onwillekeurig. Ik kan het ruiken aan zijn adem.

Ze bleef een ogenblik stilliggen en staarde in zijn ogen, kleine lichtspatjes in het donker van zijn oogkassen. De hand ging zachtjes en vakkundig over haar buik en gleed omlaag langs haar been. Ze voelde zijn been over het hare liggen. Hij had zijn kleren aan en het laken was ruw en zwaar en schuurde. Met een ruk wierp ze zich naar de andere kant van het bed en ging overeind zitten, maar hij was er direct bij en trok haar met grote kracht weer naar beneden en bedekte toen haar mond met zijn hand. Hij gniffelde.

‘Lekker dier,’ zei hij, ‘vlug eekhoorntje.’

Nu herkende ze de stem. ‘Ik ben het maar,’ zei Frederick. ‘Ik kom je alleen maar even opzoeken. Je hoeft nergens bang voor te zijn.’ Hij nam zijn hand voorzichtig van haar mond. ‘Je moet niet schreeuwen,’ fluisterde hij en je kon aan zijn stem horen dat hij zich nog verkneuterde, alsof hij plezier had om een klein kind. ‘Schreeuwen helpt je niets. Ten eerste is iedereen dronken. Ten tweede zeg ik dat je me gevraagd hebt te komen en toen ineens niet meer wou. En ze zullen mij nu eenmaal geloven, omdat ik een goeie naam bij de meisjes heb, en omdat jij een vreemde bent, en verder...’

‘Ga alsjeblieft weg,’ fluisterde Margaret. ‘Alsjeblieft. Ik zal het tegen niemand vertellen.’

Frederick lachte vergenoegd. Hij was een beetje dronken, maar niet zo dronken als hij zich hield. ‘Je bent een mooi gebouwde, lieve snoes van een meid. Je bent het mooiste meisje dat dit seizoen hier naar boven gekomen is...’

‘Waarom wil je juist mij hebben?’ Margaret vatte in haar wanhoop de draad van zijn gedachtegang op en probeerde zich zo stijf als een plank te maken, zodat de hand op zijn onderzoekstocht slechts in aanraking

zou komen met koude, vijandige delen van haar lichaam. 'Er zijn er genoeg die er dol op zouden zijn.'

'Ik verlang naar je,' Frederick kuste haar in haar hals met een tederheid waarvan hij kennelijk vond dat die onweerstaanbaar was. 'Ik heb heel veel respect voor je.'

'Ik verlang niet naar jou,' zei Margaret. Terwijl ze daar midden in de nacht in het nauw zat naast dat reusachtige, harde lichaam in het donkere bed merkte ze tot haar verbijstering dat ze bang was dat ze zich niet goed genoeg in het Duits zou kunnen uitdrukken, dat ze woorden, constructie en idioom zou vergeten en dat Frederick haar zou nemen op grond van dat gebrek aan schoolkennis. 'Ik verlang niet naar jou.'

'Het is altijd prettiger,' zei Frederick, 'wanneer de persoon in kwestie in het begin doet alsof ze niet wil. Dat is damesachtiger, verfijnder.' Ze voelde dat hij zeker van zichzelf was en een spelletje met haar speelde. 'Zo zijn er heel veel.'

'Ik zal het aan je moeder vertellen,' zei Margaret. 'Dat zweer ik je.'

Frederick lachte zachtjes en hij klonk zelfverzekerd en ontspannen in de stille kamer. 'Aan mijn moeder vertellen, die is goed,' zei Frederick. 'Waarom denk je dan dat ze de mooie jonge meisjes altijd in deze kamer stopt, met het afdak eronder, zodat je gemakkelijk door het raam naar binnen kan?'

Het is niet mogelijk, dacht Margaret. Die kleine ronde stralende vrouw met haar wangen als rijpe kersen, die in alle kamers crucifixen had opgehangen, die frisse, hardwerkende en trouw de kerk bezoekende... Plotseling herinnerde zij zich hoe Frau Langermann gekeken had toen ze beneden allemaal onder de ban van het zingen waren gekomen, die wilde, onverzettelijke, starende blik. Het is toch mogelijk, dacht Margaret, ja, dat kon die onnozele jongen van achttien jaar onmogelijk uit zijn duim gezogen hebben...

'Hoeveel keer,' vroeg ze, snel pratend om het onherroepelijk naderende ogenblik zo lang mogelijk uit te stellen, 'hoeveel keer ben je hier al binnengeklommen?'

Hij grijnsde en ze kon het blinken van zijn tanden zien. Even bleef zijn hand stilliggen, terwijl hij zelfingenomen antwoordde. 'Vaak genoeg,' zei hij. 'Ik word nu erg kieskeurig. Het is een hele klimpartij en het is glibberig door de sneeuw op het afdakje. Ze moeten al heel mooi zijn, zoals jij, voordat ik het doe.'

De hand kroop verder, zacht en bewust en onophoudelijk. Haar armen waren onder haar vastgeklemd door zijn arm. In haar diepste binnenste voelde ze zich verteerd door vuur, en zwak, tegelijkertijd verkracht en

opgelost. Ze rolde haar hoofd en schouders heen en weer en probeerde haar benen te bewegen, maar ze kon het niet. Frederick hield haar stevig vast en lachte tegen haar. Dat beetje weerstand prikkelde zijn zinnen aangenaam.

‘Je bent zo mooi,’ fluisterde Frederick, ‘je hebt zo’n mooi lichaam.’

‘Ik ga schreeuwen, ik waarschuw je.’

‘Dat zou heel erg voor je zijn, als je dat deed,’ zei Frederick. ‘Mijn moeder zou je in het bijzijn van andere gasten uitmaken voor alles wat lelijk is en zou erop staan dat je onmiddellijk haar huis verliet wegens het in je kamer lokken van haar zoontje van achttien jaar en omdat je hem in problemen gebracht hebt. En die meneer, die vriend van je, komt morgen hier en dan praat de hele stad erover...’ Fredericks stem klonk geamuseerd en vertrouwelijk. ‘Ik zou je echt aanraden niet te schreeuwen.’

Margaret deed haar ogen dicht en bleef stilliggen. Een ogenblik zag ze alle gezichten van de mensen die op het feestje waren geweest als in een visioen voor zich, een stelletje grijnzende, glurende samenzweerders, die onder het mom van de gezonde berglucht en hun reinheid onder elkaar een complot tegen haar smeedden in hun besneeuwde vesting.

Plotseling wentelde Frederick zich om en lag boven op haar. Zijn kleren waren open en ze voelde de zachte, warme huid van zijn borst tegen haar aan. Hij was kolossaal. Ze had het gevoel of ze gesmoord werd en volkomen machteloos was onder hem. Ze voelde de tranen in haar ogen komen en probeerde ze in te houden.

Langzaam en stelselmatig trok hij haar benen van elkaar. Ze kreeg haar handen nu vrij en krabde hem in zijn ogen. Ze voelde het scheuren en hoorde het afschuwelijke schrapende geluid. Gauw, een paar maal achterelkaar, voordat hij haar handen kon pakken, haalde ze haar nagels over zijn gezicht.

‘Hoer!’ Frederick pakte haar handen en hield ze in zijn ene grote hand, zodat haar polsen zeer deden. Hij haalde met zijn andere hand uit en gaf haar een klap vlak op haar mond. Ze voelde het bloed komen. ‘Vuile goedkope Amerikaanse slet!’ Hij zat schrijlings op haar. Ze hield zich zo stijf als een plank en keek hem van onderen strak aan, triomfantelijk, bebloed en uitdagend, terwijl de maan ter hoogte van het venster het toneel met een vredige zilveren glans bescheen.

Hij gaf haar nog een klap met de rug van zijn hand. Bij de smaak die ze op haar lippen kreeg van zijn vingers, en bij het voelen van de harde knokkels op haar mond, snoof ze heel even de vieze lucht op van de keuken waarin hij werkte.

‘Als je niet weggaat,’ zei ze duidelijk, al duizelde en tolde haar hoofd, ‘maak ik je morgen dood. Mijn vriend en ik maken je dood, dat zweer ik je.’

Hij zat boven op haar met haar handen in zijn ene hand. Zijn gezicht was opengehaald en bloedde, zijn lange blonde haren hingen over zijn ogen en hij ademde snel, terwijl zijn omtrekken zich flauw aftekenden boven haar en hij haar fel aankeek. Terwijl hij naar haar staaarde, was er een ogenblik stilte. Toen kwam er een aarzeling in zijn blik. ‘Och,’ zei hij, ‘ik ben niet geïnteresseerd in meisjes die me niet willen. Het is me de moeite niet waard.’

Hij liet haar handen los, gaf haar gezicht een gemene, harde duw met de bal van zijn hand en ging van het bed af, terwijl hij haar met opzet een stomp met zijn knie gaf toen hij over haar heen klom. Hij stond bij het raam zijn kleren in orde te maken en op zijn kapotte lip te zuigen. In het rustige licht van de maan zag hij eruit als een kleine jongen en een tikje pathetisch en teleurgesteld toen hij de knopen van zijn broek onhandig dichtmaakte.

Hij liep met zware stappen de kamer door. ‘Ik ga door de deur weg,’ zei hij. ‘Tenslotte is dat mijn recht.’

Margaret bleef doodstil liggen en keek naar de zoldering.

Frederick stond bij de deur. Hij kon het niet uitstaan weg te moeten zonder het minste zegeteken. Margaret hóórde hem zijn boerenherschens afpijnigen om iets vernietigends tegen haar te zeggen voor zijn vertrek. ‘Och,’ zei hij, ‘ga maar terug naar de Joden in Wenen.’

Hij gooide de deur open en ging weg zonder hem dicht te doen. Margaret stond op en sloot kalm de deur. Ze hoorde de zware voetstappen op de trap, terwijl hij naar de keuken ging, door de oude houten wanden van het slapende winterse huis klinken en weerschallen.

De wind was gaan liggen en de kamer was stil en koud. Margaret moest plotseling rillen in haar verkreukelde pyjama. Ze ging naar het raam en deed het dicht. De maan was ondergegaan en de nacht was aan het verbleken. De hemel en de bergen stonden doods en geheimzinnig in de grauwe schemering.

Margaret keek naar het bed. Een van de lakens was gescheurd en er zaten bloedvlekken op het kussen, donker en raadselachtig, en het beddengoed was gekreukt en geplet. Ze kleedde zich huiverend aan en haar lichaam voelde broos en geschonden. Haar polsen deden pijn in de kou. Ze deed haar warmste skikleren aan en twee paar wollen sokken, en daarover trok ze nog een jas aan. Nog steeds rillend en nog niet warm geworden zat ze in de kleine schommelstoel bij het raam en staaarde naar

de heuvels, die uit de nacht opdoken en waarvan bleke toppen nu door het eerste groene licht van de dageraad geraakt werden.

Het groen werd roze. Het licht ging steeds verder omlaag, totdat overal op de hellingen de sneeuw glinsterde. Margaret stond op en ging de kamer uit, zonder naar het bed te kijken. Zachtjes liep ze door het stille huis naar beneden, terwijl de laatste schaduwen van de nacht nog in de hoeken lagen en de muffe lucht van een eerder feest nog in de lobby hing. Ze deed de zware buitendeur open en stapte het slapende wit-en-indigo nieuwe jaar binnen.

De straten waren leeg. Ze liep doelloos tussen de opgeveegde stapels sneeuw bij de trottoirs en haar tere, gevoelige longen konden die hele massa ijle ochtendlucht niet direct verwerken. Dat voelde ze even. Een deur ging open en een opgewekt rond vrouwtje met blozende wangen en met een stofmuts op en een schort voor, kwam naar buiten. 'Goie-morgen juffrouw,' zei ze. 'Vindt u 't geen prachtmorgen?'

Margaret keek even naar haar en liep toen haastig verder. De vrouw keek haar na, eerst met een gezicht of ze niet wist hoe ze het had, toen op haar tenen getrapt en kwaad. Ze sloeg de deur met een klap dicht.

Margaret sloeg de weg in die naar de bergen liep. Ze liep met regelmatige passen, waarbij ze naar haar voeten keek, en klom langzaam naar de skihellingen die er nu overal verlaten bij lagen en in het eerste daglicht glinsterden. Ze ging van de weg af en liep over de samengepakte sneeuwlaag naar de skihut met zijn zware balken en lage puntdak en zijn dikke sneeuwkorst, precies zo lieflijk als een Amerikaans kind zich Europa voorstelt.

Er was een bank aan de voorkant en Margaret liet zich daarop neervallen met een plotseling gevoel van uitputting. Ze staarde naar de golvende, glooiende hellingen, die roomzacht opliepen naar de hoge, onheilspellende rotsen daarboven, die zich nu scherp en purperrood aftekenden tegen de blauwe hemel.

Ik wil er niet aan denken, zei ze bij zichzelf. Ze staarde strak naar de hemelhoge berg en probeerde bewust de beste plaatsen uit te zoeken voor christiania's en telemarks om een perfecte afdaling te maken. Ik wil er niet aan denken. Ze likte aan het droge bloed op haar gekneusde lip. Later ga ik er misschien weer aan denken, als ik kalmer ben, niet zo geschokt... Het gevaarlijke stuk was de diepe sneeuw aan de rand van het ravijn daar rechts, omdat je verblind zou worden als je over die heuvel ging en zou uitzwenken om die rotsuitlopers te ontwijken, en dan zou je misschien in een paniekstemming komen...

'Goedemorgen, Miss Freemantle,' zei een stem naast haar.

Met een ruk keek ze om. Het was de skileraar, de slanke, bruin verbrande jongeman tegen wie ze geglimlacht had en wie ze gevraagd had te zingen toen de man op zijn harmonica speelde. Zonder zich te bedenken stond ze op en liep weg.

Diestl deed een stap achter haar aan. 'Is er iets niet in orde?' vroeg hij. De stem achter haar klonk diep, beleefd en zacht. Ze bleef staan bij de herinnering dat bij al dat geschreeuw van die mensen de vorige avond, toen Frederick met zijn arm om haar heen had gestaan en ook zo hard mogelijk had meegebruld, de skileraar de enige was geweest die zijn mond gehouden had. Ze herinnerde zich hoe hij naar haar had gekeken toen ze huilde, de sympathieke, schuchtere, hulpeloze poging om haar te laten merken dat zij op dat ogenblik niet alleen was.

Ze keerde zich naar hem om. 'Neem me niet kwalijk.' Ze probeerde zelfs te glimlachen. 'Ik was met mijn gedachten ergens anders en ik denk dat u me aan 't schrikken maakte.'

'Is er echt niets met u aan de hand?' vroeg hij. Hij stond daar blootschouder en zag er jongensachtig en heel wat bedeesder uit dan op het feestje.

'Echt niets,' zei Margaret. 'Ik zat alleen maar in stomme bewondering naar de bergen te kijken.'

'Misschien blijft u liever alleen?' Hij maakte zelfs aanstalten om zich terug te trekken.

'Nee,' zei Margaret. 'Echt niet.' Ze was zich plotseling bewust geworden dat ze met iemand moest praten over wat er gebeurd was en voor zichzelf moest uitmaken wat het betekende. Ze zou het onmogelijk aan Joseph kunnen vertellen en de skileraar boezemde haar vertrouwen in. Hij leek zelfs een beetje op Joseph, donker en intellectueel en ernstig. 'Blijft u alsjeblieft,' zei ze.

Hij stond voor haar met zijn benen een beetje van elkaar, zijn kraag open en met blote handen, alsof wind en kou voor hem niet bestonden. Hij had iets charmants en tegelijk stevigs in zijn skipak, dat hem om het lijf gegoten leek. Zijn huidskleur scheen van nature olijfkleurig te zijn onder de zonnebrand en onder de zuivere tint van zijn wangen zat iets van bloedkoraal.

De skileraar haalde een pakje sigaretten uit zijn zak en bood er haar een aan. Ze nam de sigaret en hij gaf haar vuur. Hij hield het vlammetje zo dat de wind er geen vat op had, en terwijl hij zich naar haar vooroverboog waren zijn handen, ferm en zeker, mannelijk en olijfkleurig, vlak bij haar gezicht.

'Dank u wel,' zei ze. Hij knikte en stak zijn eigen sigaret aan en ging

naast haar zitten. Zo zaten ze daar op de bank, het hoofd schuin achterover steunend tegen de bovenkant van de leuning, en staarden door hun halfgesloten oogleden naar het wonder van de grandioze berg voor hen. De rook kronkelde zijdelings omhoog boven hun hoofden en op haar nuchtere maag smaakte de sigaret pittig en zwaar.

‘Wat prachtig,’ zei ze.

‘Wat?’

‘De bergen.’

Hij haalde zijn schouders op. ‘De vijand,’ zei hij.

‘Wat?’ vroeg zij.

‘De vijand.’

Ze keek naar hem. Zijn ogen waren spleetjes en zijn dichtgeknepen mond had een harde trek. Ze keek weer naar de bergen.

‘Wat is er mis met ze?’ vroeg ze.

‘Gevangenis,’ zei hij. Hij bewoog zijn voeten in de goedgevormde, geriemde en geespte schoenen. ‘Mijn gevangenis.’

‘Waarom zegt u dat?’

‘Vindt u niet dat dit een idiote manier voor een man is om zijn leven door te brengen?’ Hij lachte bitter. ‘De wereld stort ineen, het mensenras worstelt om in leven te blijven, en ik besteed al mijn tijd om dikke meisjes te leren hoe ze naar beneden moeten glijden zonder op hun gezicht te vallen.’

Wat een land. Margaret moest er zonder het te willenom lachen, zelfs de atleten hebben de weltschmerz te pakken.

‘Als u dat zo sterk voelt,’ zei ze, ‘waarom doet u er dan niets tegen?’

Hij lachte, geluidloos en niet van harte.

‘Ik heb het geprobeerd,’ zei hij. ‘Ik heb het zeven maanden in Wenen geprobeerd. Ik kon het niet langer uithouden en ben naar Wenen gegaan. Ik was van plan een nuttig baantje te krijgen, iets dat zin had, al zou ik eraan kapotgaan. Advies: probeer tegenwoordig niet een nuttig baantje in Wenen te krijgen. Eindelijk kreeg ik een baantje. Chasseur in een restaurant. De schalen aandragen voor toeristen. Ik ben weer naar huis gegaan. Hier kan je tenminste op een behoorlijke manier de kost verdienen. Ja, zo is Oostenrijk. Voor nonsens word je goed betaald.’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Neemt u me niet kwalijk,’ zei hij.

‘Wat?’

‘Dat ik zo praat. Me bij u beklaag. Ik schaam me erover.’ Hij tikte zijn sigaret met zijn wijsvinger weg en stak zijn handen in zijn zakken, terwijl hij zijn schouders een beetje optrok met een gegeneerd gebaar. ‘Ik weet niet waarom ik het deed. Zo vroeg op de morgen misschien, en we zijn

de enige mensen hier op de berg die wakker zijn. Ik weet het niet. Op de een of andere manier... kwam u me zo sympathiek voor. De mensen hierboven...' Hij haalde zijn schouders op. 'Ossen. Eten, drinken, geld verdienen. Gisteravond had ik met u willen praten...'

'Jammer dat u het niet gedaan hebt,' zei Margaret. Toen ze daar zo vlak naast hem zat, terwijl hij met zijn diepe, rollende stem de Duitse woorden zo precies uitsprak, omzichtig en langzaam om het goed verstaanbaar voor haar te maken, voelde ze zich, zonder zich rekenschap te kunnen geven hoe dat kwam, minder geschonden, en weer wat bijgekomen en rustig.

'U ging zo plotseling weg,' zei hij. 'U huilde.'

'Dat was bespottelijk,' zei ze. 'Het is alleen maar een bewijs dat ik nog niet volwassen ben.'

'Je kan volwassen zijn en toch huilen. Hard huilen en vaak.' Margaret voelde dat hij haar op de een of andere manier aan het verstand wou brengen dat hij zo nu en dan ook huilde. 'Hoe oud bent u?' vroeg hij zonder overgang.

'Eenentwintig,' zei Margaret.

Hij knikte alsof dat een veelbetekenend feit was, een feit waarmee hij bij al zijn verdere handelingen rekening zou moeten houden. 'Wat doet u in Oostenrijk?' vroeg hij.

'Ik weet het niet...' Margaret aarzelde. 'Mijn vader is gestorven en heeft me wat geld nagelaten. Niet veel, maar toch wat. Ik besloot iets van de wereld te zien voordat ik ergens voorgoed ging wonen...'

'Waarom hebt u juist Oostenrijk uitgekozen?'

'Ik weet niet. Ik studeerde decorontwerpen in New York en iemand was in Wenen geweest en zei dat ze daar een uitstekende school hadden, en ik kon net zo goed naar Wenen gaan als ergens anders heen. In elk geval was het wat anders dan Amerika. Dat was het voornaamste.'

'Bent u in Wenen naar die school gegaan?'

'Ja.'

'Is die goed?'

'Nee.' Ze lachte. 'Scholen zijn altijd hetzelfde. Andere mensen schijnen er iets aan te hebben, maar jezelf nooit.'

Hij keerde zich naar haar toe en keek haar ernstig aan. 'En toch vindt u het hier prettig?'

'Ja, ik hou van Wenen, Oostenrijk.'

'Gisteravond,' zei hij, 'was u niet bepaald dol op Oostenrijk.'

'Nee.' Toen zei ze eerlijk: 'Oostenrijk was het probleem niet. Alleen maar die mensen. Ik was niet erg dol op ze.'